

MINISTERSTVO
PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI INŠPEKCIE V SOCIÁLNYCH VECIACH NA KALENDÁRNY ROK 2026

ÚVOD

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVR SR“) podľa zákona č. 345/2022 Z. z. inšpekcií v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 406/2025 Z. z. o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o inšpekcií v sociálnych veciach“) vykonáva svoje právomoci aj prostredníctvom svojho útvaru **INŠPEKCIE V SOCIÁLNYCH VECIACH** (ďalej len „ISV“).

- Inšpekčná činnosť v oblasti sociálnych veciach je realizovaná na princípoch **samostatnosti, nezávislosti, nestrannosti** a v neposlednom rade **objektivity a transparentnosti** – jej výkonu, ako aj jej výsledkov.
- Zákon o inšpekcií v sociálnych veciach určuje ISV vyhodnocovať činnosti v určených oblastiach sociálnych vecí vzhľadom na ich súlad s platnou právnou úpravou pri poskytovaní **sociálnych služieb**, vykonávaní **opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately** a poskytovaní **neformálnej pomoci** pre osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.
- V prípadoch, keď je ISV zistené také porušenie platnej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb alebo vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktoré zakladá **administratívnu zodpovednosť dozorovaných subjektov**, ISV koná o pokutách a zákaze činnosti týchto subjektov.
- Súčasne, so záujmom o reálne prispievanie k zvyšovaniu kvality pomoci odkázaným osobám, ISV kladie dôraz na prijímanie **opatrení na odstránenie zistených nedostatkov**.
- Ak ISV identifikuje také nedostatky na strane dozorovaných subjektov, ktoré odôvodňujú súčinnosť iných vecne príslušných orgánov verejnej správy, ISV iniciuje napr. **výmaz poskytovateľa sociálnej služby z registra sociálnych služieb, zrušenie akreditácie** na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, **odňatie peňažného príspevku** na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, **vykonanie kontroly alebo dohľadu inými príslušnými orgánmi** (napr. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Úrad verejného zdravotníctva, Národný inšpektorát práce, Hasičský a záchranný zbor, Úrad na ochranu osobných údajov, Verejný ochranca práv, Komisár pre osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, Komisár pre deti).

Od svojho vzniku v novembri 2022 ISV realizovala viac ako **900 dozorov**, ktorých subjektami boli poskytovatelia sociálnej služby, úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, centrá pre deti a rodinu, neformálni opatrovatelia alebo osobní asistenti.

PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI ISV NA KALENDÁRNY ROK 2026

Podľa zákona o inšpekcii v sociálnych veciach ISV **zverejňuje všetky výsledky svojej inšpekčnej činnosti na webovom sídle MPSVR SR¹**. Podrobné výsledky ISV ako aj ich analýza za roky 2023 a 2024 sú obsahom **Hodnotiacej správy o výsledkoch inšpekčnej činnosti²**.

---

¹ <https://www.mpsvr.sk/sk/uvodna-stranka/inspekcia-socialnych-veciach/vysledky-inspekcej-cinnosti/vysledky-inspekcej-cinnosti.html>;

² <https://www.mpsvr.sk/sk/uvodna-stranka/inspekcia-socialnych-veciach/hodnotiaca-sprava-vysledkoch-inspekcej-cinnosti/>;

I. PLÁNOVANIE INŠPEKČNEJ ČINNOSTI

Podľa zákona o inšpekcii v sociálnych veciach je činnosť ISV predovšetkým plánovaná. Prioritne teda prebieha podľa **plánu dozornej činnosti na príslušný kalendárny rok** (ďalej len „plán dozornej činnosti“). Uvedené však nelimituje **možnosť osôb** (fyzických, právnických – vrátane iných orgánov verejnej správy) **iniciovať činnosť ISV oznámením na výkon dozoru** v situáciách, kedy sa domnievajú porušovania povinností subjektami, ktoré spadajú medzi dozorované subjekty ISV (poskytovatelia sociálnej služby, úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, centrá pre deti a rodinu, neformálni opatrovatelia, osobní asistenti, nelegálni poskytovatelia sociálnej služby, subjekty vykonávajúce opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately bez akreditácie).

- Plán dozornej činnosti nutne reflektuje **verejný záujem** na kvalitnom a s platnou právnou úpravou súladnom plnení si povinností dotknutých subjektov, rôzne **odborné informácie, vývoj** a trendy vo vecnej oblasti pôsobnosti ISV, **priority MPSVR SR**, ako aj reálne možnosti realizácie inšpekčnej činnosti v sociálnych veciach.
- Plán dozornej činnosti sa zverejňuje na webovom sídle MPSVR SR, čím sa zdôrazňuje **preventívne pôsobenie dozoru ISV**, ale aj jeho **informatívna a usmerňujúca funkcia**.

ISV intenzívne vníma potrebu **flexibilne a presne reagovať** na rôzne nové situácie v oblasti sociálnych vecí, kde má zákonom o inšpekcii v sociálnych veciach zverenú pôsobnosť a bude naďalej **presadzovať hodnoty**, ktoré zabezpečia kvalitné, spravodlivé, bezpečné a dôstojné podmienky a prostredie, osobitne cestou poskytovania **objektívnych zistení a spätnej väzby**.

II. PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI V OBLASTI SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a) prvého bodu zákona o inšpekcii v sociálnych veciach sa dozor vykonáva nad dodržiavaním zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon o sociálnych službách**“) voči **poskytovateľovi sociálnej služby**.

- **Sociálna služba** je najmä odborná alebo obslužná činnosť (alebo ich súbor), ktorá je zameraná na prevenciu, riešenie alebo zmiernenie **nepriaznivej sociálnej situácie** fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, zachovanie, obnovu alebo rozvoj **schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život** a na **podporu jej začlenenia do spoločnosti**, zabezpečenie **nevyhnutných podmienok** na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby, riešenie **krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny** alebo **prevenciu sociálneho vylúčenia** fyzickej osoby a rodiny.
- **Poskytovateľom sociálnej služby** je **obec**, právnická osoba zriadená obcou alebo založená obcou, právnická osoba zriadená **vyšším územným celkom** alebo založená vyšším územným celkom (**verejný poskytovateľ sociálnej služby**) a iná osoba (**neverejný poskytovateľ sociálnej služby**).

Každý obyvateľ Slovenskej republiky má (v rámci podmienok ustanovených zákonom o sociálnych službách) **právo výberu** sociálnej služby a formy jej poskytovania a právo výberu poskytovateľa sociálnej služby. Má súčasne právo na poskytovanie sociálnej služby, ktorá svojím rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje **realizovať jej základné ľudské práva a slobody**, zachováva jej **ľudskú dôstojnosť**, aktivizuje ju k **posilneniu sebestačnosti**, zabraňuje jej sociálnemu vylúčeniu a podporuje jej **začlenenie do spoločnosti**.

- **Prijímateľ sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb** má právo na **kontakt** (osobný, telefonický, písomný, elektronický) s osobami, ktoré si sám určí, najmä s cieľom **ochrany jeho práv**, nadväzovania a udržiavania **sociálnych väzieb** s rodinou a komunitou a udržiavania partnerských vzťahov, má právo na nenarušovanie svojho **osobného priestoru**, právo **podieľať sa na určovaní životných podmienok** v zariadení (napr. pri úprave domáceho poriadku, pri riešení podmienok a kvality poskytovania sociálnych služieb a výbere aktivít vykonávaných vo voľnom čase), ako aj na určenie si svojho **dôvernika**.
- **Poskytovateľ sociálnej služby** je povinný prihliadať na **individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby**, **aktivizovať** prijímateľa sociálnej služby podľa jeho schopností a možností, poskytovať sociálnu službu **na odbornej úrovni**, **spolupracovať** s rodinou, obcou a komunitou či **rešpektovať** osobné ciele, potreby, schopnosti a zdravotný stav prijímateľa sociálnej služby.

PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI ISV NA KALENDÁRNY ROK 2026

Dozorom sa overuje plnenie povinností určených práve poskytovateľom sociálnych služieb platným a účinným zákonom o sociálnych službách, **vrátane dodržiavania štandardov kvality poskytovanej sociálnej služby** podľa prílohy č. 2 k zákonu o sociálnych službách.

V Slovenskej republike k novembru 2025 pôsobí cca **2 100 poskytovateľov sociálnej služby**, ktorí poskytujú celkovo **5 635 sociálnych služieb** s kapacitou viac ako **92 000 miest**, pričom v **pobytových zariadeniach sociálnych služieb** podmienených odkázanosťou fyzickej osoby na pomoc inej osoby sa poskytuje sociálna služba na takmer **49 000 miestach**. Z toho celoročná forma starostlivosti sa poskytuje na 48 163 miestach, týždenná starostlivosť zahŕňala 522 miest.

DOZORNÁ ČINNOSŤ ISV V ROKU 2026 JE V OBLASTI SOCIÁLNYCH SLUŽIEB ZAMERANÁ NA DODRŽIAVANIE POVINNOSTÍ POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY:

- ✓ **PRI PODPORE PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY V NAPŔŇANÍ ICH PRÁVA NA NEZÁVISLÝ SPOSOB ŽIVOTA S PRIMERANOU PODPOROU,**
- ✓ **SPLNIŤ OPATRENIA NA ODSTRÁNENIE ZISTENÝCH NEDOSTATKOV A PRÍČIN ICH VZNIKU,**
- ✓ **OZNAMOVAŤ POUŽITIE PROSTRIEDKOV OBMEDZENIA PRIJÍMATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY A**
- ✓ **POVINNOSŤ POSKYTOVAŤ MPSVR SR ÚDAJE DO INFORMAČNÉHO SYSTÉMU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB.**

✓ **PRÁVO NA NEZÁVISLÝ ŽIVOT S PRIMERANOU PODPOROU**

Podľa ustanovenia §9 ods. 8 zákona o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby povinný plniť štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby určené zákonom o sociálnych službách.

Kritérium 1.13 týchto štandardov kvality (**Právo na nezávislý život s primeranou podporou**) pritom poskytovateľovi sociálnej služby určuje podporovať prijímateľov sociálnej služby pri napŕňaní ich **práva na nezávislý spôsob života v komunite s primeranou podporou**. Súčasne určuje ďalej najmä, že poskytovateľ sociálnej služby má prijímateľov informovať a podporovať o možnostiach zabezpečenia **finančných prostriedkov** nevyhnutných pre nezávislý život v komunite či bývania v komunite, o prístupe k **vzdelávaniu** alebo **profesijnému rozvoju** a získavaniu platených pracovných príležitostí, o **zapojení sa do politického a verejného života**, účasti v politických, náboženských a spoločenských organizáciách a v **organizáciách zastupujúcich záujmy** cieľových skupín prijímateľov sociálnych služieb, pri využívaní **spoločenských, kultúrnych, náboženských a voľnočasových aktivít v komunite**, ktoré si sami prijímatelia sociálnych služieb vybrali. Prijímateľom sociálnej služby má poskytovateľ ponúkať pravidelné a plánované, vekovo vhodné a primerané aktivity.

PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI ISV NA KALENDÁRNY ROK 2026

Sociálna služba je činnosť zameraná okrem iného na zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti. **Prijímatelia sociálnej služby majú rovnaké možnosti voľby a rozhodovania vo všetkých oblastiach svojho, rodinného, komunitného či širšieho spoločenského života.** Ako je každý človek jedinečný, tak aj každé znevýhodnenie či ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivá životná situácia má svoje osobitosti, preto aj potreby prijímateľov sociálnych služieb sú rôzne. Poskytovanie sociálnej služby má byť formou podpory, ktorá primerane reaguje na tieto individuálne potreby s cieľom aktivizovať vnútorné zdroje komunity, spolupracovať a **nahrádzať tak pasívny prístup** prijímateľa ako aj poskytovateľa sociálnej služby aktívnou spoluprácou na báze partnerstva.

Ako základ či jadro postupov poskytovateľov sociálnej služby pri napĺňaní rámca a povinností vymedzených v kritériu 1.13 štandardov kvality je potrebné vnímať aj poskytovanie **základného a špecializovaného sociálneho poradenstva pre prijímateľov sociálnej služby poskytovateľom**, ktoré je zamerané na **zmapovanie možností** na ich život v nezávislosti a ich zapojenie do spoločenského života, analýza príčin obmedzení, ktoré bránia v nezávislom živote a **pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov prijímateľov.**

V roku 2026 vykoná ISV dozor v tejto oblasti v zariadeniach sociálnych služieb – u **poskytovateľov celoročnej pobytovej sociálnej služby podmienenej odkázanosťou v domovoch sociálnych služieb.** Pôjde pritom o taký výkon dozoru, kde podľa ustanovenia § 6 ods. 3 písm. g) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach budú vzhľadom na **špecifický obsah dozoru** na výkon dozoru **prizvané osoby** s osobitnou expertízou – **zástupcovia užívateľov sociálnych služieb (tzv. expert by experience).** Ide o osoby s vlastnou skúsenosťou (napr. osoby so zdravotným znevýhodnením, alebo ich rodičov či neformálnych opatrovateľov), ktoré prešli špecifickou odbornou prípravou zameranou na ich participáciu na výkone dozoru realizovanom ISV. Prostredníctvom tejto ich priamej participácie pri výkone dozoru ISV plánuje prispievať k naplneniu jednej z nosných myšlienok zakotvenej v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím – "**Nič o nás bez nás**". Ide teda o snahu v praxi vytvoriť podmienky na to, aby osobitá perspektíva a skúsenosti osôb, pre ktorú sú sociálne služby určené, boli integrálnou súčasťou dozorov s cieľom zvýšiť nielen ich výpovednú hodnotu a transparentnosť, ale aj posilniť princípy participácie a inklúzie.

✓ POVINNOSŤ SPLNIŤ OPATRENIA NA ODSTRÁNENIE ZISTENÝCH NEDOSTATKOV

Podľa ustanovenia § 8 ods. 2 písm. b) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach je **poskytovateľ sociálnej služby povinný prijať a následne splniť opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku.** Táto povinnosť predstavuje dôležitý nástroj **na zabezpečenie nápravy** v prípadoch, keď ISV platne zistí porušenie povinností poskytovateľom, ktoré mu vyplývajú z platnej právnej úpravy poskytovania sociálnej služby.

Poskytovateľ sociálnej služby má **aktívne pristupovať k odstráneniu identifikovaných nedostatkov** a zároveň prijímať také organizačné, personálne alebo prevádzkové opatrenia,

ktoré **zabránia opakovaniu zistených pochybení v budúcnosti**, teda že poskytovanie sociálnej služby bude prebiehať **v súlade so zákonom o sociálnych službách**, vrátane **štandardov kvality** poskytovanej sociálnej služby, ako aj v súlade s **individuálnymi potrebami prijímateľov** sociálnych služieb. Plnenie uvedenej povinnosti je tiež prejavom zodpovedného prístupu poskytovateľa k poskytovaniu sociálnej služby a k **ochrane práv prijímateľov sociálnych služieb**. Včasné a účinné odstránenie nedostatkov je nevyhnutné pre zachovanie **dôvery verejnosti v systém sociálnych služieb**, ako aj pre podporu ich transparentnosti a efektívnosti.

Súčasne, podľa ustanovenia § 10 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach sa **správneho deliktu** dopustí ten poskytovateľ sociálnej služby, ktorý **neprijal opatrenia na odstránenie nedostatkov a príčin ich vzniku** a MPSVR SR uloží za tento správny delikt pokutu **do 5 000 EUR**.

ISV v rokoch 2023 až 2025 vykonala u poskytovateľov sociálnej služby viac ako 300 dozorov. V roku 2026 bude ISV dozor nad plnením si tejto povinnosti realizovať vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb, kde bol dozor platne ukončený **do decembra 2025 – vrátane uplynutia času určeného pri prekovaní protokolu o výsledku dozoru na splnenie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov**, pričom budú rovnomerne zohľadnené kritériá ako typ poskytovateľa (verejný/neverejný) sociálnej služby, **kapacita** poskytovanej sociálnej služby, **regionálne hľadisko** a v neposlednom rade **závažnosť zistení** ISV z predchádzajúceho výkonu dozoru.

✓ POVINNOSŤ OZNAMOVAŤ POUŽITIE PROSTRIEDKOV OBMEDZENIA PRIJÍMATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY

Podľa ustanovenia § 10 ods. 6 zákona o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby **povinný použitie prostriedkov obmedzenia bezodkladne**, ako **aj každý zápis** obmedzenia prijímateľa sociálnej služby (vrátane údajov uvedených v registri obmedzení) do ôsmich dní po použití prostriedkov obmedzenia, **oznámiť zákonnému zástupcovi** prijímateľa sociálnej služby, **dôverníkovi** prijímateľa sociálnej služby a **opatrovníkovi** ustanovenému prijímateľovi sociálnej služby súdom.

Zákon o sociálnych službách použitie prostriedkov obmedzenia pri poskytovaní sociálnych služieb (netelesných a telesných) pripúšťa len ako krajný postup. Tento postup zákon o sociálnych službách legitimizuje (jasne, zrozumiteľne a precízne) len za súčasného splnenia určených podmienok v jeho ustanovení § 10, ale **zároveň aj za následného splnenia povinností informačných a súvisiacich so zaznamenávaním obmedzení prijímateľa sociálnej služby**, keďže opodstatnenosť takéhoto zásahu musí byť v každom jednotlivom prípade aj náležite zdokumentovaná a osvedčená.

Podľa ustanovenia § 10 ods. 4 štvrtej vety zákona o sociálnych službách **musí byť telesné a netelesné obmedzenie prijímateľa sociálnej služby zaznamenané v registri telesných a netelesných obmedzení** zriadenom na tento účel, ktorý je povinný **viest' poskytovateľ sociálnej služby v informačnom systéme sociálnych služieb**. Zákonodarca týmto zdôrazňuje,

že **každý vykonaný zásah do integrity** (telesnej, či duševnej) osobnosti prijímateľa sociálnej služby a jeho dôstojnosti, ale **i jeho opodstatnenosť**, musí byť v každom jednotlivom prípade náležite **zdokladovaná a osvedčená**. Takáto evidencia obmedzení však nie je len prostriedkom zabezpečenia transparentnosti použitia obmedzenia, ale pomáha aj poskytovateľovi sociálnej služby **revidovať**, preverovať, prípadne meniť spôsob a priebeh poskytovanej sociálnej služby **s ohľadom na prevenciu rizikového správania** a hľadať možnosti a spôsoby skvalitnenia jej poskytovania v súlade s potrebami prijímateľa sociálnej služby.

Zákon o sociálnych službách primárne kladie dôraz na prevenciu situácií, ktoré by mohli vyvolať použitie prostriedkov obmedzenia. Kladie teda dôraz na individualizovanú podporu a prístup k osobám s rizikovým správaním. V tomto zmysle zákon o sociálnych službách určuje celé spektrum postupov a povinností poskytovateľa sociálnej služby a práve touto detailnou úpravou i navádza a ukladá poskytovateľovi povinnosť postupovať tak, aby riziko vzniku týchto situácií, obzvlášť vzhľadom na postavenie a práva prijímateľa sociálnej služby, bolo žiadne resp. čo najmenešie.

Aj podľa dôvodovej správy k zákonu o sociálnych službách **je na používanie telesných a netelesných obmedzení prijímateľa sociálnej služby potrebné striktne dohliadať**. Dôležitosť tejto evidencie je vyjadrená aj **povinnosťou použitia prostriedkov obmedzenia bezodkladne a každý zápis obmedzenia prijímateľa sociálnej služby, vrátane údajov uvedených v registri obmedzení, do ôsmich dní po použití prostriedkov obmedzenia oznámiť zákonnému zástupcovi prijímateľa sociálnej služby, dôverníkovi prijímateľa sociálnej služby a opatrovníkovi ustanovenému prijímateľovi sociálnej služby súdom a v rovnakej lehote má poskytovateľ aj povinnosť záznam v registri obmedzení aj vykonať**. Účelom evidencie je predovšetkým ochrana základných práv a slobôd prijímateľov sociálnej služby a zabezpečenie kontroly nad použitím takýchto zásahov z hľadiska proporcionality i ich trvania. Transparentné zaznamenávanie všetkých prípadov obmedzenia prijímateľov sociálnej služby **bráni svojvoľnému alebo nadmernému používaniu** týchto prostriedkov a **zvyšuje zodpovednosť poskytovateľa sociálnej služby**. Umožňuje tiež spätnú analýzu a prijatie opatrení na predchádzanie obdobným situáciám v budúcnosti. Register obmedzení je tak i nástrojom na vyhodnocovanie rizík, plánovanie preventívnych opatrení a zlepšenie postupov pri riešení krízových situácií. Vedenie registra je teda prostriedkom ochrany prijímateľov sociálnej služby pred neoprávneným zásahom do ich práv, zárukou transparentnosti a dôležitým nástrojom na zvyšovanie kvality a bezpečnosti poskytovaných sociálnych služieb.

Neoznámenie použitia prostriedkov obmedzenia prijímateľa sociálnej služby podľa ustanovenia § 10 ods. 6 zákona o sociálnych službách je podľa ustanovenia § 99 zákona o sociálnych službách (v znení zákona o sociálnych službách účinnom **od 1.1.2026**) **správnym deliktom v oblasti ochrany života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby**, za ktorý MPSVR SR uloží podľa zákona o inšpekcii v sociálnych veciach v znení účinnom od 1.1.2026 (jeho ustanovenie § 10 ods. 2) pokutu **do 10 000 EUR**. *(Podľa právnej úpravy účinnej do 31.12.2025 je porušenie povinností pri poskytovaní sociálnej služby podľa § 10 zákona o sociálnych službách správnym deliktom v oblasti sociálnych služieb, za ktorý*

MPSVR SR uloží podľa § 10 ods. 2 písm. b) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach pokutu do výšky 5 000 EUR.)

V roku 2026 vykoná ISV dozor v tejto oblasti u vybraných poskytovateľov sociálnej služby, najmä v tých prípadoch, kde **v roku 2025 v informačnom systéme sociálnych služieb, ktorý vedie MPSVR SR bolo poskytovateľom zapísané obmedzenie prijímateľa sociálnej služby podľa § 10 ods. 4 zákona o sociálnych službách, pričom predmetom dozoru bude iba overenie, či v tejto súvislosti poskytovateľ sociálnej služby postupoval aj podľa ustanovenia § 10 ods. 6 zákona o sociálnych službách, teda či obmedzenie oznámil zákonnému zástupcovi, opatrovníkovi a dôverníkovi prijímateľa sociálnej služby. Súčasne bude rovnomerne zohľadnené kritérium ako typ poskytovateľa (verejný/neverejný) sociálnej služby, kapacita poskytovanej sociálnej služby a regionálne hľadisko.**

✓ **POVINNOSŤ POSKYTOVAŤ MPSVR SR ÚDAJE V ELEKTRONICKEJ PODOBE PROSTREDNÍCTVOM ELEKTRONICKÉHO FORMULÁRA ZASLANÉHO DO INFORMAČNÉHO SYSTÉMU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB**

Podľa ustanovenia § 105b zákona o sociálnych službách poskytovateľ sociálnej služby poskytuje MPSVR SR v elektronickej podobe prostredníctvom elektronického formulára zaslaného do informačného systému sociálnych služieb údaje podľa určenia v § 105a ods. 2 zákona o sociálnych službách.

Informačný systém sociálnych služieb je **informačný systém verejnej správy na úseku práce, sociálnych vecí a rodiny v oblasti sociálnych služieb**. Bol schválený novelou zákona o sociálnych službách už v roku **2019** a nadobudol účinnosť **1.1.2022**. **Správcom tohto informačného systému je MPSVR SR**. Informačný systém sa skladá z niekoľkých modulov, pričom v **module registra** sú vyššími územnými celkami vedené informácie o poskytovateľoch a nimi poskytovaných sociálnych službách, v **zberovom module** respondenti – obce, vyššie územné celky a poskytovatelia sociálnych služieb vedú svoje príslušné evidencie, v **centrálnom module** – MPSVR SR spracúva údaje z modulu registra a zberového modulu a vedie evidencie vo svojej pôsobnosti (finančné príspevky, akreditácie). **Verejný modul je dostupný verejnosti a obsahuje informácie o sociálnych službách a poskytovateľoch, ich finančnej podpore a o akreditáciách. Jednotlivé moduly boli nasadzované do prevádzky postupne od začiatku roka 2022.**

Poskytovateľ sociálnej služby je teda povinný poskytovať/zasielať do informačného systému sociálnych služieb okrem iných aj údaje o **použití prostriedkov obmedzenia** prijímateľa sociálnej služby, o **prijímateľoch sociálnej služby a žiadateľoch** o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, **zamestnancoch** poskytovateľa sociálnej služby, **prevádzkové a finančné údaje o sociálnej službe**. Podrobnosti pritom upravuje pätnásta časť zákona o sociálnych službách (§ 105a až § 105c) a MPSVR SR aj na svojom **webovom sídle** pravidelne zverejňuje a aktualizuje informácie, návody, video-návody ako aj iné usmernenia a pomôcky pre povinné osoby vo vzťahu k zasielaniu údajov.

PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI ISV NA KALENDÁRNY ROK 2026

Osobitne, podľa ustanovenia § 105b ods. 2 písm. b) zákona o sociálnych službách poskytovateľ sociálnej služby najneskôr **do 15 kalendárnych dní** odo dňa uzatvorenia zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, vzniku pracovnoprávneho vzťahu, doručenia žiadosti o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby alebo zmeny týchto zapísaných údajov vedených v informačnom systéme sociálnych služieb zasiela v elektronickej podobe prostredníctvom formulára zaslaného do informačného systému sociálnych služieb údaje podľa ustanovenia § 105a ods. 2 písm. e) až g) zákona o sociálnych službách. **Ide teda o povinnosť viesť evidenciu prijímateľov** sociálnej služby uvedenej v ustanoveniach § 34 až 41, **evidenciu zamestnancov** poskytovateľa sociálnej služby a **evidenciu žiadateľov** o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby v požadovanej štruktúre.

Zároveň, podľa ustanovenia § 105b ods. 2 písm. c) zákona o sociálnych službách poskytovateľ sociálnej služby najneskôr **do konca apríla príslušného kalendárneho roka** za obdobie predchádzajúceho kalendárneho roka zasiela MPSVR SR údaje podľa § 105a ods. 2 písm. h) zákona o sociálnych službách – **prevádzkové a finančné údaje o poskytovanej sociálnej službe**. Týmito sú podľa ustanovenia § 105a ods. 6 zákona o sociálnych službách **údaje o poskytovanej sociálnej službe – počet a štruktúra prijímateľov sociálnej služby**, počet **žadateľov o uzatvorenie** zmluvy o poskytovaní sociálnej služby a **stav vybavovania** ich žiadostí o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, ďalšie údaje, ktoré súvisia s **prevádzkou poskytovanej sociálnej služby** podľa druhu sociálnej služby a formy sociálnej služby, prehľad o **príjmoch (výnosoch) a výdavkoch (nákladoch)** spojených s poskytovaním sociálnej služby za kalendárny rok, **bežné výdavky** na poskytovanie sociálnej služby za kalendárny rok v **prepočte** (napr. na prijímateľa sociálnej služby, na hodinu sociálneho poradenstva, na hodinu opatrovateľskej služby, na hodinu sociálnej rehabilitácie, na hodinu služby včasnej intervencie).

Podľa ustanovenia § 104 zákona o sociálnych službách (v znení účinnom od 1.1.2026) sa poskytovateľ sociálnej služby dopustí **správneho deliktu neposkytnutia údajov do informačného systému sociálnych služieb**, ak poruší povinnosť podľa § 105b ods. 2 a ods. 3 zákona o sociálnych službách a MPSVR SR uloží za tento správny delikt pokutu **do 2 000 EUR**.

V roku 2026 vykoná ISV dozor voči tejto povinnosti poskytovateľov sociálnej služby u vybraných poskytovateľov sociálnej služby, v spolupráci alebo podľa informácií od **správcu informačného systému sociálnych služieb v rámci MPSVR SR** a bude zohľadnené kritérium ako typ poskytovateľa (**verejný/neverejný**) sociálnej služby, **druh sociálnej služby** a **regionálne hľadisko**.

III. PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI V OBLASTI VÝKONU OPATRENÍ SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY

Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a) tretieho bodu zákona o inšpekcii v sociálnych veciach sa dozor vykonáva nad dodržiavaním zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z. z.“) v rozsahu plnenia povinností určených subjektov **pri vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**. Niektoré podrobnosti aplikácie týchto povinností sú pritom upravené vo vykonávacom predpise, ktorým je vyhláška MPSVR SR č. 103/2018 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov. Subjektami, voči ktorým ISV overuje plnenie si ich zákonných povinností sú **tie, ktoré vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately podľa zákona č. 305/2005 Z. z. – najmä úrady práce, sociálnych vecí a rodiny** (ďalej len „ÚPSVR“) a **centrá pre deti a rodiny** (ďalej len „CDR“).

- **Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela má zabezpečovať predchádzanie vzniku** krízových situácií v rodine, **ochranu práv** a právom chránených záujmov detí; má tiež zabezpečovať **predchádzanie prehlbovania a opakovania** sa porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu detí a plnoletých fyzických osôb a **zamedzovať nárastu** sociálnopatologických javov.
- **Sociálnoprávna ochrana detí** je súborom opatrení, ktoré majú zabezpečovať **ochranu dieťaťa**, ktorá je nevyhnutná pre jeho blaho a ktorá rešpektuje jeho najlepší záujem, **výchovu a všestranný vývin dieťaťa** v jeho prirodzenom rodinnom prostredí alebo zabezpečovať **náhradné prostredia dieťaťa**, ktoré nemôže byť vychovávané vo vlastnej rodine.
- **Sociálna kuratela** je súbor opatrení na **odstránenie, zmiernenie a zamedzenie prehlbovania alebo opakovania** porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu dieťaťa a plnoletej fyzickej osoby a **poskytovanie pomoci** (v závislosti od závažnosti poruchy a situácie, v ktorej sa nachádza dieťa alebo plnoletá fyzická osoba).

Pre **vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately** zákon č. 305/2005 Z. z. určuje, že tieto **sa vykonávajú** pre dieťa, plnoletú fyzickú osobu, rodinu, skupinu a komunitu najmä **prostredníctvom sociálnej práce**, metódami, technikami a postupmi **zodpovedajúcimi poznatkom spoločenských vied a poznatkom o stave a vývoji sociálnopatologických javov v spoločnosti**. Majú na seba **nadväzovať a vzájomne sa podmieňovať** a pri ich voľbe a uplatňovaní majú **prednosť opatrenia na zabezpečenie výchovy a všestranného vývinu dieťaťa jeho rodičmi**, a ak to nie je možné, príbuznými dieťaťa. Súčasne, prvoradým hľadiskom pri tejto voľbe a uplatňovaní je **najlepší záujem dieťaťa**.

- Opatreniami sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú vývin dieťaťa a plnoletej fyzickej osoby, sú najmä **ponúknutie pomoci dieťaťu**, rodičom alebo inej plnoletej fyzickej osobe alebo **ponúknutie sprostredkovania pomoci** pri riešení výchovných problémov alebo rodinných problémov, **sledovanie negatívnych vplyvov** pôsobiacich na dieťa a rodinu, **zist'ovanie príčin ich vzniku a vykonávanie opatrení na obmedzenie pôsobenia nepriaznivých vplyvov**. Takýmito opatreniami je aj **organizovanie alebo sprostredkovanie účasti na programoch** zameraných na pomoc pri riešení **problémov detí v rodine, v škole** a na pomoc rodinám pri riešení **výchovných problémov**, sociálnych problémov a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch, na programoch zameraných na pomoc deťom a plnoletým fyzickým osobám **ohrozeným správaním člena rodiny**, členov rodiny alebo správaním iných osôb, programoch zameraných na plnoleté fyzické osoby, ktoré svojím správaním **ohrozujú členov rodiny** alebo na obmedzenie a odstránenie negatívnych vplyvov prostredia a na **predchádzanie sociálnemu vylúčeniu detí** a plnoletých fyzických osôb v otvorenom prostredí.

Opatrenia sociálnoprávnej ochrany sociálnej kurately sa vykonávajú v **prirodzenom rodinnom prostredí, v náhradnom rodinnom prostredí, v otvorenom prostredí alebo v prostredí utvorenom a usporiadanom na výkon opatrení**. Na účely zákona č. 305/2005 Z. z. **prirodzené rodinné prostredie** je domáce prostredie dieťaťa, rodiny alebo plnoletej fyzickej osoby. Ak je to vhodné a účelné, opatrenia sa vykonávajú aj v širšom sociálnom prostredí dieťaťa, rodiny alebo plnoletej fyzickej osoby a v domácnostiach fyzických osôb, ktoré sú s nimi v príbuzenskom vzťahu alebo ktoré majú s nimi blízky vzťah. **Náhradné rodinné prostredie** je domáce prostredie plnoletej fyzickej osoby, ktorej súd zveril dieťa do starostlivosti ako aj domáce prostredie žiadateľa o osvojenie dieťaťa v náhradnej osobnej starostlivosti a blízkej osoby dieťaťa alebo fyzickej osoby známej dieťaťu, kde sa dieťa opakovane krátkodobo zdržiava v čase jeho pobytu mimo centra pre deti a rodinu. **Otvorené prostredie** je zase každé verejné priestranstvo, verejný objekt alebo komunikácia, ktoré sú pre jednotlivcov a skupiny prirodzeným sociálnym prostredím, v ktorom sa zvyčajne zdržiavajú, aj mobilné alebo stále priestorové zázemia jednotlivcov a skupín. **Prostredím utvoreným a usporiadaným na výkon opatrení** podľa zákona č. 305/2005 Z. z. je **zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**.

Zariadením zriadeným na účel vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately je potom **centrum pre deti a rodiny (CDR)**, kde sa vykonávajú **pobytové opatrenia súdu** – také, ktoré dočasne nahrádzajú dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia. CDR tiež vykonávajú **ambulantné výchovné opatrenia, opatrenia na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania krízových situácií dieťaťa** v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí alebo porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch,

PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI ISV NA KALENDÁRNY ROK 2026

špecializovaný program na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania krízových situácií dieťaťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, dieťaťa týraného alebo sexuálne zneužívaného alebo na vykonávanie opatrení na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo inými činmi ohrozujúcimi jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin a **resocializačný program** na podporu sociálneho začlenenia dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby závislých od alkoholu, drog alebo patologického hráčstva.

V SR je poskytovaná starostlivosť deťom v **128 CDR**. **68 CDR** je v zriaďovateľskej pôsobnosti Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a **43** je zriadených akreditovaným subjektom (z toho 8 CDR zriadených akreditovaným subjektom vykonáva iba ambulantné alebo terénne opatrenia) alebo obcou. **17 CDR** vykonáva resocializačný program.

CDR k decembru 2025 spolu poskytujú starostlivosť ročne **viac ako 7 100 deťom a mladým dospelým**, pričom takmer **5 000 deťom** vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na základe pobytového opatrenia súdu.

Pôsobnosť ÚPSVR ako orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately – teda jeho úlohy sú rozsiahle, upravuje ich ustanovenie § 73 zákon č. 305/2005 Z. z. a sú nimi, **okrem iných**:

- rozhodovanie o **výchovných opatreniach**,
- vykonávanie **opatrení sociálnej kurately**, funkcie kolízneho **opatrovníka**, opatrovníka podľa osobitného predpisu, opatrovníka dieťaťa v trestnom konaní, poručníka maloletému bez sprievodu,
- vykonávanie **poradensko-psychologických služieb** pre dieťa, plnoletú fyzickú osobu a rodinu a **poradensko-psychologickej pomoci** rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách,
- **zabezpečovanie sústavnej ochrany života, zdravia a priaznivého vývinu dieťaťa**,
- podávanie rôznych **návrhov na súd** napr. na nariadenie neodkladného opatrenia podľa osobitného predpisu, na začatie konania o splnení podmienok osvojiteľnosti, na nariadenie ústavnej starostlivosti alebo zrušenie ústavnej starostlivosti, na uloženie výchovného opatrenia alebo zrušenie výchovného opatrenia uloženého súdom,
- poskytovanie **sociálneho poradenstva** alebo zabezpečovanie poskytovania sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti,
- plnenie úlohy **koordinátora**, ak treba pri vykonávaní opatrení sociálnej kurately pre deti alebo pomoci deťom, ktoré sú **týrané, sexuálne zneužívané, zanedbávané** alebo u ktorých je dôvodné podozrenie z týrania, sexuálneho zneužívania alebo zanedbávania alebo ktoré boli obeťou obchodovania.

ÚPSVR tiež vedie **spisovú dokumentáciu** dieťaťa, plnoletej fyzickej osoby a rodiny, pre ktoré vykonáva opatrenia podľa zákona č. 305/2005 Z. z. a **zhodnocuje situáciu** dieťaťa a rodiny, **posudzuje možnosti** rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa a **určuje mieru ohrozenia dieťaťa**,

PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI ISV NA KALENDÁRNY ROK 2026

vypracúva **plán sociálnej práce s deťmi**, jeho rodičmi alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa a vypracúva plán výchovného opatrenia.

46 ÚPSVR vykonávalo v roku 2025 opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pre takmer **80 000 detí** a **44 000 rodín**. K decembru 2025 je v evidencii ÚPSVR takmer **7 500 detí** v náhradnej osobnej starostlivosti a **900 detí** v pestúnskej starostlivosti, kde ÚPSVR vykonali viac ako **12 300 návštev** v týchto rodinách.

DOZORNÁ ČINNOSŤ ISV V ROKU 2026 JE V OBLASTI SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY ZAMERANÁ NA DODRŽIAVANIE POVINNOSTÍ CDR:

- ✓ **ZAMESTNANEC CDR, KTORÝ PRICHÁDZA DO OSOBNÉHO KONTAKTU S DEŤMI SPŔŔA PSYCHICKÚ SPÔSOBILOSŤ,**
- ✓ **VYPRACOVAŤ A USKUTOČŇOVAŤ PROGRAM SUPERVÍZIE,**
- ✓ **DIEŤA, PRE KTORÉ CDR VYKONÁVA OPATRENIA POBYTOVOU FORMOU SA MÔŽE ZDRŽIAVAŤ MIMO CDR.**

✓ **PSYCHICKÁ SPÔSOBILOSŤ ZAMESTNANEC CDR, KTORÝ PRICHÁDZA DO OSOBNÉHO KONTAKTU S DEŤMI**

Podľa ustanovenia § 58 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. zamestnanec CDR, ktorý prichádza do osobného kontaktu s deťmi, **musí spŔŔať psychickú spôsobilosť**. CDR je na tento účel povinné viesť **zoznam pracovných miest**, na ktorých zamestnanec CDR prichádza do osobného kontaktu s deťmi a **zoznam vykonaných psychologických vyšetrení zamestnancov CDR**. Dôvodom zaradenia tejto skupiny povinností CDR do plánu dozornej činnosti ISV v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately sú aj predchádzajúce zistenia ISV, keď CDR nemali zoznamy zamestnancov, ktorí prichádzajú do kontaktu s deťmi, ako ani nemali vypracovaný zoznam vykonaných psychologických vyšetrení svojich zamestnancov. Uvedené povinnosti nie je možné vnímať iba ako formálne, ale aj zo zreteľom ako na aktívny nástroj ochrany detí v CDR.

V roku 2026 bude ISV dozor nad plnením si tejto povinnosti realizovaný voči **vybraným CDR**, pričom budú relevantne zohľadnené kritériá zriaďovateľa CDR a regionálne hľadisko.

✓ **PROGRAM SUPERVÍZIE**

Preverenie tejto povinnosti CDR je v roku 2026 ISV plánované z toho dôvodu, že práve realizácia tejto povinnosti CDR voči jeho zamestnancom a zamestnankyniam je jedným **z dôležitých nástrojov na optimálny výkon opatrení pre deti v CDR**. Je určite jednou z kľúčových otázok v ostatných rokoch aj personálna otázka, teda či už hľadanie, výber, ale najmä udržanie a zvyšovanie odborných kompetencií zamestnancov CDR. Prostredníctvom

PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI ISV NA KALENDÁRNY ROK 2026

pravidelnej realizácie programu supervízie, či už **na úrovni svojej organizácie alebo na individuálnej úrovni** zamestnávateľ – CDR ukazuje, že dbá na profesijný rast ako aj pohodu svojich zamestnancov. Pocit uznania a podpory zvyšuje spokojnosť a motiváciu zamestnancov. Supervízia, okrem iného, poskytuje priestor na zdieľanie emócií, stresu či frustrácií, ktoré môžu vzniknúť pri náročnej práci s deťmi v CDR, **zamestnanec má možnosť pracovať so svojimi pocitmi v bezpečnom prostredí a získať spätnú väzbu**. Znižuje sa tým riziko vyhorenia a umožňuje sa zamestnancovi **reflektovať svoje profesionálne postupy**, analyzovať problematické situácie a hľadať efektívne riešenia. To nesporne vedie k zlepšeniu odborných schopností a väčšej istote pri riešení komplikovaných pracovných situácií. Predmetom dozoru ISV bude teda to, akým spôsobom CDR na účel zvýšenia odbornej úrovne a kvality výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vypracúva a uskutočňuje program supervízie

Podľa ustanovenia § 45 ods. 7 zákona č. 305/2005 Z. z. CDR **vypracúva a uskutočňuje program supervízie**, pričom podľa ustanovenia § 93 ods. 9 zákona č. 305/2005 Z. z. program supervízie obsahuje **ustanovené náležitosti a zhodnotí sa do 31. januára** za predchádzajúci kalendárny rok. Program supervízie na účely sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately **môžu vykonávať len fyzické osoby, ktoré skončili odbornú akreditovanú prípravu supervízora v oblasti sociálnej práce alebo poradenskej práce**. Vyhláška MPSVR SR č. 103/2018 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov § 3 (**Náležitosti programu supervízie**) špecifikuje, že program supervízie obsahuje cieľ supervízie, formy supervízie, celkový plánovaný počet hodín supervízie v kalendárnom roku (z toho počet hodín internej supervízie, externej supervízie, individuálnej supervízie, skupinovej supervízie alebo supervízie organizácie), počet osôb, pre ktoré sa vykonáva program supervízie, spôsob zabezpečenia supervízora a spôsob zhodnotenia programu supervízie.

V roku 2026 bude ISV dozor nad plnením si tejto povinnosti realizovaný voči **vybraným CDR**, pričom budú relevantne zohľadnené kritériá zriaďovateľa CDR a regionálne hľadisko.

✓ **ZDRŽIAVANIE SA DIEŤAŤA MIMO CDR**

Podľa ustanovenia § 46 ods. 9 zákona č. 305/2005 Z. z. dieťa, pre ktoré CDR vykonáva opatrenia pobytovou formou, sa **môže zdržiavať mimo CDR**, avšak len **so súhlasom CDR**. CDR o tomto vedie **záznam**, v ktorom je uvedený dátum a čas odchodu dieťaťa z CDR, dátum a čas návratu dieťaťa, meno, priezvisko a bydlisko fyzickej osoby, ktorá dieťa preberá, miesto pobytu dieťaťa alebo miesto, na ktorom sa dieťa bude zdržiavať. CDR súčasne **sleduje a zaznamenáva vplyv pobytu dieťaťa mimo CDR** na jeho/jej psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin.

Súčasne, podľa ustanovenia § 53 ods. 4 zákona č. 305/2005 Z. z. CDR oznámi orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately čas, miesto a dĺžku pobytu dieťaťa s rodičom **najmenej tri pracovné dni pred odchodom dieťaťa z CDR** tak, aby mohol orgán

PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI ISV NA KALENDÁRNY ROK 2026

sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately poskytnúť CDR aktuálne informácie o rodinnom prostredí, ak je to potrebné v záujme dieťaťa.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 7 zákona č. 305/2005 Z. z. ak blízka osoba dieťaťa alebo fyzická osoba, ktorá je dieťaťu známa, má záujem, aby sa dieťa opakovane krátkodobo zdržiavalo v CDR v jej prítomnosti, je táto osoba povinná absolvovať informačné poradenstvo v ustanovenom rozsahu.

Vyššie uvedené povinnosti, postup a náležitosti, ktoré má CDR sledovať vzhľadom na možnosť dieťaťa zdržiavať sa mimo CDR je potrebné vnímať aj v súvislosti so zisťovaním, či nie je možné dieťa postupne navrátiť do rodiny alebo smerovať výkon opatrení k zvereniu dieťaťa do inej formy náhradnej starostlivosti. Súčasne ide zo strany CDR o zabezpečenie bezpečnej starostlivosti a prostredia pre dieťa aj v čase, keď sa v CDR nezdržiava.

V roku 2026 bude ISV dozor nad plnením si tejto povinnosti realizovaný voči **vybraným CDR**, pričom budú relevantne zohľadnené kritériá zriaďovateľa CDR a regionálne hľadisko.

DOZORNÁ ČINNOSŤ ISV V ROKU 2026 JE V OBLASTI SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY ZAMERANÁ NA DODRŽIAVANIE POVINNOSTÍ ÚPSVR:

- ✓ **VYPRACOVAŤ PLÁN VÝKONU VÝCHOVNÉHO OPATRENIA ULOŽENÉHO SÚDOM A PRAVIDELNE VYHODNOCOVAŤ, NAJMENEJ RAZ ZA DVA MESIACE, PLNENIE ÚČELU VÝCHOVNÉHO OPATRENIA SPRÁVIDLA ZA ÚČASTI DIEŤAŤA, JEHO RODIČOV ALEBO OSOBY, KTORÁ SA OSOBNE STARÁ O DIEŤA,**
- ✓ **PRED UMIESTNENÍM DIEŤAŤA DO ZARIADENIA NA VÝKON ROZHODNUTIA SÚDU POSKYTOVAŤ DIEŤAŤU POMOC NA UĽAHČENIE A ZVLÁDNUTIE JEHO ODCHODU Z RODINY,**
- ✓ **PRIEBEŽNE SLEDOVAŤ VÝKON NÁHRADNEJ OSOBNEJ STAROSTLIVOSTI A PESTÚNSKEJ STAROSTLIVOSTI A NAJMENEJ RAZ ZA ŠEŠŤ MESIACOV PREDKLADAŤ SÚDU SPRÁVU O KVALITE STAROSTLIVOSTI O DIEŤA V NÁHRADNEJ OSOBNEJ STAROSTLIVOSTI ALEBO V PESTÚNSKEJ STAROSTLIVOSTI VRÁTANE INFORMÁCIE O TOM, ČI RODIČIA MÔŽU PREVZIAŤ MALOLETÉ DIEŤA DO OSOBNEJ STAROSTLIVOSTI.**

✓ PLÁN VÝKONU VÝCHOVNÉHO OPATRENIA ULOŽENÉHO SÚDOM

Podľa ustanovenia § 14 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. ÚPSVR **vypracováva** sám alebo v spolupráci s určenou právnickou osobou alebo fyzickou osobou alebo určeným akreditovaným subjektom podľa dôvodov, pre ktoré bolo výchovné opatrenie uložené súdom, **plán výkonu výchovného opatrenia uloženého súdom**, ak súdu poskytuje súčinnosť pri vykonávaní výchovných opatrení podľa zákona o rodine (podľa ustanovenia § 37 ods. 2 zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení výchovných opatrení: vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu, určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad, ktorý sa vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené, uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin a dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce, uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu). Ak súd uložil povinnosť podľa ustanovenia § 37 ods. 4 zákona o rodine, keď na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia **súd môže** rodičom dieťaťa a iným fyzickým osobám **uložiť povinnosť spolupracovať** so zariadením, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom alebo inú povinnosť, je **súčasťou plánu výchovného opatrenia** aj **spôsob plnenia povinnosti** uloženej súdom. Plán výkonu výchovného opatrenia je **súčasťou plánu sociálnej práce s dieťaťom, jeho rodičmi alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa**.

Podľa ustanovenia § 14 ods. 2 zákona č. 305/2005 Z. z. ÚPSVR pravidelne vyhodnocuje, najmenej raz za dva mesiace, plnenie účelu výchovného opatrenia spravidla za účasti dieťaťa, jeho rodičov alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa. Dôvod vyhodnotenia plnenia účelu výchovného opatrenia bez účasti dieťaťa, jeho rodiča alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa, sa zaznamenáva písomne v pláne výkonu výchovného opatrenia. Každá zmena spôsobu a rozsahu výkonu výchovného opatrenia musí byť zaznamenaná v pláne výkonu výchovného opatrenia.

Súčasne, podľa ustanovenia § 14 ods. 2 zákona č. 305/2005 Z. z. pri zabezpečovaní účelu výchovného opatrenia má ÚPSVR **spolupracovať s inými** orgánmi štátnej správy, obcou, školou, zariadením, ak je v ňom dieťa umiestnené, poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, iným špecializovaným zariadením a s akreditovaným subjektom a podľa ustanovenia § 15 ods. 5 zákona č. 305/2005 Z. z. má aj **sledovať** (ak poskytuje súčinnosť súdu pri vykonávaní výchovného opatrenia) **účel výchovného opatrenia** tak, **aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol súd v rozhodnutí o jeho uložení, informoval súd o plnení účelu výchovného opatrenia**.

V roku 2026 bude dozor nad plnením si tejto povinnosti realizovaný ISV voči vybraným ÚPSVR pričom budú rovnomerne zohľadnené predovšetkým **regionálne kritériá a špecifiká**.

✓ POMOC NA UĽAHČENIE A ZVLÁDNUTIE ODCHODU DIEŤAŤA Z RODINY

Preverenie plnenia uvedenej povinnosti ÚPSVR poskytne základné informácie o tom, či spôsob vyňatia dieťaťa z jeho rodiny prebieha citlivo a s ohľadom na jeho vek, rozumovú vyspelosť a aktuálne potreby, či dieťa dostalo potrebnú pomoc, či bolo informované o veciach, ktoré sa ho týkajú a či mu boli zodpovedané všetky jeho otázky. Podľa štatistických ukazovateľov sú deti najčastejšie z rodiny vynímané na základe súdneho rozhodnutia o neodkladnom opatrení, kedy sa logicky nemajú čas sa na odchod z rodiny pripraviť. Prežívanie a situácia dieťaťa je sťažená, pričom ďalším stresovým faktorom pre dieťa je fakt, keď odchádza z rodiny samé s pre neho neznámymi osobami (zamestnancami ÚPSVR) do neznámeho prostredia (CDR).

Podľa ustanovenia § 30 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z. ÚPSVR pred umiestnením dieťaťa do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu má dieťaťu **poskytovať pomoc** na uľahčenie a zvládnutie jeho odchodu z rodiny. Dieťaťu sa poskytujú spôsobom primeraným jeho veku a rozumovej vyspelosti najmä informácie o zariadení na výkon rozhodnutia súdu, do ktorého má byť umiestnené, o možnosti vziať si so sebou osobné veci, o jeho právach a povinnostiach v zariadení na výkon rozhodnutia súdu a o možnostiach udržiavania pravidelného osobného styku a písomného styku s rodičom, zákonným zástupcom, inou blízkou osobou a s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

V roku 2026 bude dozor nad plnením si tejto povinnosti realizovaný ISV voči vybraným ÚPSVR pričom budú rovnomerne zohľadnené predovšetkým **regionálne kritériá a špecifiká**.

✓ VÝKON NÁHRADNEJ OSOBNEJ STAROSTLIVOSTI A PESTÚNSKEJ STAROSTLIVOSTI

Podpora osôb, ktoré vykonávajú **náhradnú osobnú starostlivosť** a **pestúnsku starostlivosť** je podľa ustanovenia § 44a ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. zabezpečovaná ÚPSVR aj tak, že ak tento zistí, že fyzická osoba, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestún alebo poručník, ktorý sa osobne stará o dieťa, potrebuje odbornú pomoc na uľahčenie zabezpečovania náhradného rodinného prostredia pre dieťa, navrhne tejto osobe buď priamo **poskytnutie** alebo zabezpečenie poskytnutia sociálneho alebo iného **poradenstva**, alebo **vykonanie** alebo **zabezpečenie vykonania opatrení na uľahčenie riešenia** výchovných problémov, rodinných problémov alebo pri uplatňovaní zákonných nárokov dieťaťa.

Cieľ adresného výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí má **zodpovedať aktuálnej potrebe a situácii dieťaťa**. V prípade poskytovania pomoci a podpory rodičovi dieťaťa je však súčasne jedným z predpokladov aj jeho **záujem a aktívna spolupráca** na odstránení dôvodov výkonu náhradnej osobnej starostlivosti a záujem na udržiavaní vzťahu s dieťaťom.

Vo vzťahu k vyššie uvedenému je koncipovaná aj povinnosť ÚPSVR v ustanovení § 44a ods. 2 zákona č. 305/2005 Z. z. – povinnosť jednak **priebežne sledovať výkon**, ako aj povinnosť **najmenej raz za šesť mesiacov predkladať súdu správu o kvalite starostlivosti o dieťa**. Táto má obsahovať informáciu o kvalite starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej

PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI ISV NA KALENDÁRNY ROK 2026

starostlivosti a aj informáciu o tom, či rodičia môžu prevziať maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

V roku 2026 bude dozor nad plnením si tejto povinnosti realizovaný ISV voči vybraným **ÚPSVR** pričom budú rovnomerne zohľadnené predovšetkým **regionálne** kritériá a **špecifiká**.

IV. PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI V OBLASTI POSKYTOVANIA PEŇAŽNÝCH PRÍSPEVKOV NA KOMPENZÁCIU SOCIÁLNYCH DÔSLEDKOV ŤAŽKÉHO ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA

Dozor ISV v oblasti kompenzácií sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia mieni okrem samotnej kontroly/**overenia kvality a rozsahu neformálnej pomoci pre odkázané osoby** aj podporiť účinnejšiu a efektívnejšiu **ochranu práv** a právom chránených záujmov fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím a prispievať k zvýšeniu kvality tejto poskytovanej pomoci zo strany opatrujúcich osôb (neformálnych opatrovateľov) a osobných asistentov. Títo vykonávajú intervencie vo vymedzených činnostiach pri uspokojovaní základných životných potrieb podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o peňažných príspevkoch“). Na základe skúseností z ISV realizovaných dozorov v roku 2024 a 2025 a na základe zmien právnej úpravy v oblasti neformálneho opatrovania súvisiacich s reformou posudkovej činnosti, dozor ISV akcentuje usmerňovanie týchto osôb smerom k náležitému plneniu ich povinností voči fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím.

- Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a) druhého bodu zákona o inšpekcii v sociálnych veciach sa dozor vykonáva nad dodržiavaním zákona o peňažných príspevkoch pri plnení povinnosti poskytovať pomoc fyzickej osobe s ŤZP, na ktorej zabezpečenie sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu alebo peňažný príspevok na opatrovanie, v kvalite a rozsahu určenom platnou právnou úpravou.

DOZORNÁ ČINNOSŤ ISV V ROKU 2026 JE ZAMERANÁ NA DODRŽIAVANIE POVINNOSTI POSKYTOVAŤ V USTANOVENOM ROZSAHU A KVALITE POMOC FYZICKEJ OSOBE S ŤZP, NA ZABEZPEČENIE KTOREJ SA POSKYTUJE:

- ✓ **PEŇAŽNÝ PRÍSPEVOK NA OPATROVANIE ALEBO**
- ✓ **PEŇAŽNÝ PRÍSPEVOK NA OSOBNÚ ASISTENCIU.**

✓ **PEŇAŽNÝ PRÍSPEVOK NA OPATROVANIE**

Účelom peňažného príspevku na opatrovanie je zabezpečenie každodennej pomoci pri úkonoch sebaobsluhy, starostlivosti o domácnosť a pri realizovaní sociálnych aktivít poskytovaných pre fyzické osoby s ŤZP a umožniť, aby takáto osoba mohla zostať v prirodzenom domacom prostredí. Táto pomoc je pritom vykonávaná každodenne a osobne opatrujúcou osobou v domácich podmienkach.

Ku koncu roka 2025 bol počet opatrovaných fyzických osôb s ŤZP viac ako **78 000** a spolu poskytovalo pomoc fyzickým osobám s ŤZP viac ako **76 000** opatrujúcich osôb. Úradmi práce,

PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI ISV NA KALENDÁRNY ROK 2026

sociálnych vecí a rodiny bola v roku 2025 vyplácaná priemerná mesačná suma **50 000 000** eur mesačne na peňažný príspevok na opatrovanie.

Predmetom dozoru ISV v oblasti poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP bude teda dozor nad **rozsahom a kvalitou poskytovanej pomoci fyzickej osobe s ŤZP, na ktorej zabezpečenie sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie** a dozorovaným subjektom je fyzická osoba, ktorá poskytuje pomoc tejto fyzickej osobe s ŤZP (**opatrujúca osoba**).

ISV bude vyhodnocovať plnenie si povinností opatrujúcou osobou podľa ustanovenia § 39 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch (podmienky účelu opatrovania) a ustanovenia § 40 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch (podmienka osobného a každodenného opatrovania).

Už v rokoch 2023 až 2025 realizovala ISV viac ako **350** dozorov s týmto predmetom, pričom v 4 prípadoch zistila nedostatky pri plnení si vyššie uvedených povinností opatrujúcimi osobami. **Neformálna starostlivosť v domácom prirodzenom prostredí** má za cieľ umožniť zachovanie dôstojnosti, samostatnosti a čo najvyššej kvality života fyzickej osoby s ŤZP odkázanej na pomoc, zmierniť zaťaženie systémov formálnej podpory sociálnych a zdravotných služieb tým, že časť starostlivosti prevezmú blízke osoby, podporiť prepojenie medzi formálnymi službami/odľahčovacia služba, opatrovateľská služba/a neformálnou starostlivosťou ako súčasť uceleného systému starostlivosti.

✓ PEŇAŽNÝ PRÍSPEVOK NA OSOBNÚ ASISTENCIU

Osobnú asistenciu využívajú fyzické osoby s ŤZP vo svojom živote už niekoľko desaťročí. Osobná asistencia je symbolom samostatnosti v živote fyzických osôb s ŤZP. Je najmodernejšou formou pomoci týmto ľuďom, navracia im možnosť osamostatnenia sa a návratu do spoločnosti ako rovnocenných a plnohodnotných partnerov, ktorí sa z pozície pasívnych prijímateľov sociálnej pomoci dostávajú do pozície aktívnych organizátorov vlastného spôsobu života, jeho kvality a smerovania. Osobná asistencia je pomoc fyzickej osobe s ŤZP pri činnostiach, na ktoré je odkázaná na osobnú asistenciu, na účel jej aktivizácie, podpory sociálneho začlenenia, podpory jej nezávislosti a možnosti rozhodovať sa a ovplyvňovať plnenie rodinných rolí, vykonávanie pracovných aktivít, vzdelávacích aktivít a voľnočasových aktivít. Rovnako, ako je tomu pri peňažnom príspevku na opatrovanie, je potrebné mať na zreteli dodržiavanie stanoveného účelu osobnej asistencie, zabezpečovanie rozsahu a kvality poskytovanej pomoci.

Už v rokoch 2023 až 2025 ISV realizovala **18** dozorov, pričom zistila rôzne nedostatky v kvalite a aj v rozsahu pri poskytovaní pomoci osobných asistentov fyzickým osobám s ŤZP až v **14 prípadoch**. V roku 2026 plánuje preto ISV zvýšiť počet dozorov voči osobným asistentom ako dozorovaným subjektom.

Ku koncu roka 2025 bol počet fyzických osôb s ŤZP, ktorým sa poskytovala pomoc prostredníctvom osobnej asistencie, viac ako **14 072**. Úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny

PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI ISV NA KALENDÁRNY ROK 2026

bola ku koncu roka 2025 vyplatená mesačná suma takmer **11 496 136 eur** na peňažný príspevok na osobnú asistenciu.

Predmetom dozoru v oblasti poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP bude teda dozor nad **rozsahom a kvalitou poskytovanej pomoci fyzickej osobe s ŤZP, na ktorej zabezpečenie sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu** a dozorovaným subjektom je fyzická osoba, ktorá poskytuje pomoc tejto fyzickej osobe s ŤZP (**osobný asistent**).

ISV bude vyhodnocovať plnenie si povinností osobným asistentom podľa ustanovenia § 20 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia (podmienky účelu osobnej asistencie), teda to, či je fyzickej osobe s ŤZP i skutočne poskytovaná pomoc. ISV takto mieni svojou činnosťou prispieť k naplneniu účelu osobnej asistencie – podporovať autonómiu fyzických osôb s ŤZP, ich sebestačnosť ako aj aktívne zapájanie sa do spoločenského, pracovného a súkromného života.